

1956 Ojala .

16
K. W. H. H.

VIRKAILIJAVAIHTO

Tanska 1/3-31/5

1956

Jorma I. Ojala
Nuor. kirjanpitäjä
Valtiot. maist.

S u o m e n P a n k i n J o h t o k u n n a l l e

Pyydän saada esittää parhaimmat kiitokseni Johtokunnalle minulle suodusta tilaisuudesta viettää aika maaliskuun alusta toukokuun loppuun tänä vuonna vaihtovirkailijana Danmarks Nationalbankissa.

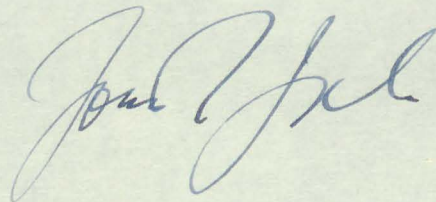
Paitsi tutustumista valtiopankkiin ja sen kahteen haarakonttoriin saimme - kollegani Trondheimista ja Malmöstä sekä minä - nähdä Tanskaa ja sen talouselämää laajemmaltakin. Vierailimme mm. useissa liikepankeissa ja teollisuuslaitoksissa. Tämä aika tarjosi erinomaisen tilaisuuden tutustua Tanskan nähtävyyksiin, maahan ja kansaan.

Vaihtovirkailijoille oli laadittu ohjelma, "turnusplan", jonka mukaan tuli tutustua pankin eri osastoihin. Ohjelma oli

jaettu myös osastoille, jotta ne voisivat varautua mahdollisia toimenpiteitä varten.

En ryhdy tässä yhteydessä kuvailemaan eri osastojen tehtäviä ja toimintaa, koska aikaisemmat vaihtovirkailijat ovat jo sen tehneet. Sen sijaan käsittelen seuraavassa esityksessäni viennin edistämistä Tanskassa niissä puitteissa, jotka tarkoitusta varten annettu laki määrittelee.

Helsingissä, elokuussa 1956.

V i e n n i n e d i s t ä m i s e s t ä T a n s k a s s a
=====

Toukokuussa vuonna 1952 annettiin Tanskassa laki toimenpiteistä Tanskan elinkeinoelämän edistämiseksi. Tätä lakia muutettiin myöhemmin kaksi kertaa ja se korvattiin kokonaan uusitulla lailla 6.10.1954. Tämän lain tarkoituksena on edistää tanskalaisen tavaroiden vientiä sekä vahvistaa elinkeinoelämän tehokkuutta ja kilpailukykyä ulkomaihin nähden. Laki on voimassa maaliskuun 1960 loppuun saakka.

Lain mukaan voi kauppaministeriö 500 miljoonan kruunun määrään saakka myöntää tukea seuraavissa muodoissa:

- A. Takuu viejain asettamille, ulkomaisten ostajien hyväksymilletratoille.
- B. Takuu sen varalta, että sovittua maksua ei voida siirtää Tanskaan sen erääntyessä.
- C. Takuu tappion varalta lähetettäessä tanskalaisia tavaroita konsignaatiovarastoon ulkomaille.
- D. Takuu pankeille ja muille lainoista, jotka myönnetään viejille konkreettisten vientitilausten rahoittamiseksi.

Mainitun 500 miljoonan kruunun puitteissa voi kauppaministeriö lisäksi myöntää takuita pankeille ja muille lainoista yrityksille raaka-aineiden ostoon, työpalkkojen suorittamiseen sekä olosuhteiden mukaan lisäksi koneiden ja työkalujen hankkimiseen tai jo olemassaolevan koneiston laajentamiseen sellaisissa tapauksissa, jolloin ei vielä esiinny varsinaisia vientitilauksia, mutta menekki ulkomailta katsotaan kuitenkin todennäköiseksi.

Läheimmät ehdot, joilla takuita mainittuihin tarkoituksiin voidaan myöntää, määrää kauppaministeriö yhteistoiminnassa eduskunnan valtiovarainvaliokunnan kanssa.

Kauppaministeriö määrää jokaisessa yksityistapauksessa sen maksun suuruuden, joka on suoritettava annetusta takuusta. Nämä maksut sijoitetaan valtion vientiluottorahastoon mahdollisten tappioiden ja menojen peittämiseksi.

Lain mukaan asettaa kauppaministeriö avukseen toimikunnan - valtion vientiluottotoimikunnan -, jonka tehtävänä on käsitellä anomuksia tässä laissa mainitusta tuesta. Tässä toimikunnassa ovat edustettuina kauppaa-, kalastus-, maatalous- ja ulkoministeriöt, valtiopankki, yksityiset pankit, Tukkukauppiaitten Yhdistys, Teollisuusneuvosto, Maatalousneuvosto ja Talonpoikaisyhdistysten Liitto, Kalastusneuvosto ja Käsityöneuvosto sekä Työläisten Talousneuvosto. Kauppaministeriö nimittää vientiluottotoimikunnan keskuudesta työvaliokunnan, jossa on puheenjohtaja ja neljä jäsentä. Samoin kauppaministeriö määrää toimikunnan työjärjestyksen.

Edistääkseen tanskalaisten tavaroiden vientimahdollisuuksia ja tukeakseen näiden tavaroiden vientiä voi kauppaministeriö lisäksi valtion vientiluottotoimikunnalle jätetyn selvityksen perusteella yhden miljoonan kruunun määrään saakka vuosittain suorittaa kustannukset seuraavista toimenpiteistä:

- a. Vientistipendiaattien lähettäminen sellaisiin maihin, jotka Tanskan vienti-intressien kannalta ovat merkityksellisiä, tutkimaan paikan päällä Tanskan viennin aikaansaamista tai laajentamista.
- b. Avustus (mahdollisesti takaisinmaksuvelvoituksin) markkinatutkimusten hoitamiseen, näyttelyjen järjestämiseen tai osanottoon näyttelyyn, konsignaatio- tai näyte-erävarastojen perustamiseen tai muihin tarkoitusta vastaaviin toimenpiteisiin.

- c. Avustus tutkimusten, teknillisten ja kaupallisten neuvottelujen järjestämiseen j.n.e. tai muihin tarkoitusta vastaaviin toimenpiteisiin, joiden voidaan katsoa hankkivan uusia toiminta- ja työllisyysmahdollisuuksia, joita ilman tällaista tukea ei voida saavuttaa.

Vekselitakuu.

Vekselitakuun tarkoituksena on suojella viejää tappiolta, joka voi aiheutua siitä, että ostajan hyväksymää vekseliä ei makseta sen erääntyessä. Siinäkin tapauksessa, että ei ole olemassa ostajan hyväksymää vekseliä, voidaan vekselitakuu antaa poikkeustapauksessa, jos on kysymyksessä varman pankin todistama riidaton saatava.

Takuun suuruus määrätään kussakin yksityisessä tapauksessa ottaen huomioon vekselien eräpäivät ja tiedot ostajan luotettavuudesta. Mikäli esiintulleet luotettavuustiedot ovat riidattomasti hyviä, voidaan antaa takuu 85 prosentille vekselien määrästä. Säännöllisesti annetaan takuu kuitenkin vain 75 prosenttiin asti vekselien määrästä. Jos tapahtuu osamaksuja, määrätään takuuprosentti vekselien eräpäivien mukaan siten, että takuuprosentti on alhaisin viimeksi erääntyville vekseleille.

Normaalisti ei anneta takuuta vekseleille, joiden erääntymiseen on enemmän kuin viisi vuotta, laskettuna sopimuksen allekirjoittamisesta. Aivan erityisissä olosuhteissa voidaan antaa takuu vekseleille, joiden eräpäivään on kuusikin vuotta, jos vietävä tavara käsittää suuria pääomatavaroita, kuten esim. suuria kone-toimituksia, laivoja yms.

Jos takuun saanutta vekseliä ei makseta sen erääntyessä, lunnastaa valtio kolmen kuukauden kuluessa eräpäivästä antamansa takuun, ts. maksaa takuun määrän viejälle tai sille tanskalaiselle

pankille, missä vekseli on diskontattu, sillä edellytyksellä, että se saa siirron sille vekselim määrälle, joka peittää valtion takuun, korot ja syntyneet kustannukset. Valtiolla on lisäksi etuoikeus vekselin mahdollisesti sisältämiin vakuuksiin nähden.

Jos takuun saanutta vekseliä ei lunasteta ulkomaille, ei viejä voi sen jälkeen saada samalle ostajalle asetetuille uusille vekselille valtion takuuta.

Vekselitakuu sisältää, mikäli ei ole anottu samalla takuuta valuutansiirtoesteitä vastaan, vain riskin ulkomaisen ostajan maksamattomuudesta, mutta ei esim. riskiä siitä, että asianomaisen ulkomaisen maan valuutansäännöstelymääräykset voivat aiheuttaa sen, että määrää ei voida siirtää tanskalaiselle viejälle, vaan se jää ulkomaille.

Valuutansiirtotakuu.

Valuutansiirtotakuu suojelee viejää sen tappion varalta, joka syntyy, kun sovittua maksua ei voida siirtää Tanskaan sen erääntyessä. Takuu voidaan antaa 85 prosenttiin asti saatavan määrästä.

Jos määrää ei voida siirtää Tanskaan sen erääntyessä, tulee viejän heti antaa ilmoitus kauppaministeriölle tästä ja samoin esiintuoda tietämänsä perusteet siitä. Jos saatavaa ei voida siirtää Tanskaan ennen takuussa mainittua ajankohtaa - normaalisti kuusi kuukautta erääntymisestä - lunastaa valtio takuunsa. Edellytyksenä tähän on kuitenkin, että ostaja on suorittanut summan johonkin kauppaministeriön hyväksymään ostajamaan pankkiin viejän hyväksi eräpäivänä tai viimeistään kaksi kuukautta sen jälkeen.

Valtiolla on oikeus takuuta lunastaessaan tai myöhemmin vaatia itselleen kaikki oikeudet niihin sopimuksiin nähden, jotka takuu käsittää. Saaduilla suorituksilla peitetään ensinnä valtion suorittama takuun määrä, korot ja muut kustannukset.

Konsignaatiotakuu.

Konsignaatiotakuulla valtio voi osallistua 50 prosentilla tavaran lähettämisestä mahdollisesti syntyvään tappioon. Tappio lasketaan valmistuskustannusten perusteella siihen lisättynä rahti.

Valtio ei osallistu tappioon, joka aiheutuu tavaran hävittämisestä, tai tappioon, joka voi seurata siitä, että viejä ei ole huolehtinut omistusoikeudesta konsignaatiovarastoon siinä tapauksessa, että konsignaattari joutuu suoritustilaan, konkurssiin yms. Lisäksi takuu ei peitä tappiota, joka aiheutuu sen kautta, että varastosta myydään luotolla tavaraa.

Siinä tapauksessa, että takuu tulee maksettavaksi, lunastaa valtio kolmen kuukauden kuluessa vaatimuksesta takuunsa sitä vastaan, että se saa siirretyksi itselleen kaikki konsignaatiovarastoon liittyvät oikeudet. Takuun lunastaminen voidaan olosuhteiden mukaan tehdä riippuvaksi siitä, että varasto siirretään takaisin Tanskaan arvioitavaksi ja mahdollisesti realisoitavaksi. Mikäli myöhemmin tulee esiintymään jokin tulo, jaetaan tämä viejän ja valtion kesken määrättyjen prosenttilukujen mukaan.

Rahoitustakuu.

Rahoitustakuita voidaan myöntää pankeille ja muille lainoista, jotka on annettu vientiä silmällä pitäen. Näitä takuita myönnetään eri muodoissa. Takuut lainoille, joilla halutaan toteuttaa konkreettisten vientitilausten toimeenpaneminen, jaetaan laivausluotto- ja tuotantoluottotakuihin.

Laivausluottotakuu merkitsee takuuta lainoille, jotka annetaan viejälle, kun tämä toimittaa lainanantaneelle pankille laivauspaperit viennistä.

Valtion takaamaa tuotantoluottoa käytetään raaka-aineiden ostamiseen ja työpalkkojen maksamiseen tilauksessa mainittujen

tavaroiden valmistusta silmällä pitäen.

Takuut näille lainoille eivät voi ylittää 75 prosenttia tavaroiden myyntihinnasta. Lainat maksetaan takaisin pankille sen jälkeen kun suoritukset ovat tulleet ostajalta niiden määräysten mukaan, jotka on määritelty kussakin yksityisessä takuussa.

Lisäksi voidaan myöntää takuu lainalle, joka asetetaan käytettäväksi, vaikka konkreettisia tilauksia ei ole olemassa. Tämä on ns. todennäköisesti tapahtuvan viennin rahoitustakuu. Tällaista lainaa voidaan käyttää yksinomaan raaka-aineiden ostamiseen, työpalkkojen maksamiseen ja myöskin olosuhteista riippuen koneiden ja työkalujen hankkimiseen tai jo olemassaolevan koneiston laajentamiseen, joita koneita ja työkaluja käytetään ko. vientitavaran valmistamiseen. Tämä takuu ei normaalisti voi ylittää 65 prosenttia projektoiduista menoista, mutta erityisissä tapauksissa voidaan myöntää takuuta aina 75 prosenttiin saakka. Saadakseen tällaisen takuun viejän tulee antaa niin yksityiskohtaiset tiedot kuin mahdollista konkreettisten vientimahdollisuuksien arvostelemiseksi.

Antaessaan rahoitustakuuta valtio pidättää itselleen täyden takautumisoikeuden viejää vastaan ja tämän tulee olosuhteiden mukaan varmistaa valtion takautumisoikeus antamalla siirto saataville, pantti kiinteässä omaisuudessa tai muu vakuus.